

2.-3. veebruaril 2017
Strand Spa & Konverentsihotellis

HARIDUSJUHTIDE AASTAKONVERENTS 10

Hea Haridusjuht

Eesti hakkab 2017. aastal tähistama vabariigi 100. aastapäeva. Paljud valdkonnad vaatavad senisele tööle tagasi ja mõtlevad, kuidas tegutseda ühe, kahe või kolme aasta pärast. Haridusvaldkond aga peab mõtlema sellele, milliseid inimesi vajab Eesti omariikluse 110. aastapäeval.

Tänavune konverents on visioonikonverents. Nagu ikka, tõuseme me kõrgemale päevaprobleemidest ja uurime, mida tuleb hariduses teha täna, et vabariigi 110. aastapäeval lõpetaksid kooli oma kutse alal edukad ja inimestena õnnelikud noored. Käesolev raamat sisaldab intervjuusid esinejatega ja täiendab ettekandeid.

Soovime teile kasulikku ja huvitavat juubelikonverentsi!

Toomas Kruusimägi
Eesti Koolijuhtide Ühenduse esimees

Endrik Randoja
Confent OÜ juhataja

.....
Palun kirjutage siia oma nimi, et materjalil oleks võimalik teie juurde tagasi jõuda juhul, kui teineteist kaotate.

PROGRAMM

Neljapäev, 2. veebruar

10.00	Registreerimine	
11.00	 AVASÖNAD Moderatorite tervitus Toomas Kruusimägi, Eesti Koolijuhtide Ühenduse esimees Ede Schank Tamkivi, Eesti 2.0 tegevjuht	
11.15	 RIIK Millised on presidendi plaanid hariduselu suunamisel? Kersti Kaljulaid, Eesti Vabariigi President	
11.45	 TÖÖANDJA Milliseid inimesi vajab tööelu 10 aasta pärast? Toomas Tamsar, Tööandjate Keskliidu juhataja	
12.30	 KULTUUR Millist kultuuri peaksime väärtustama? Mihkel Raud, Eesti laulja, kitarrist, kirjanik, blogija, saatejuht ning ajakirjanik	
13.15	Lõuna	
14.30	 JULGEOLEK Mida me haridusvaldkonnas ise saame teha, et oma julgeolekut tagada? Vahur Karus, Kaitseministeeriumi riigikaitse planeerimise osakonna juhataja asetäitja, kolonelleitnant	
15.15	 TEADUS Kuidas hakkab tehisintellekt mõjutama elu ja haridust 10 aasta pärast? Jaan Tallinn, Eesti programmeerija ja ettevõtja, Skype üks asutajatest	
15.45	Vaheaeg	

ROOTSI KOGEMUS Mis on KED programm ja kuidas aitab see haridust reformida? Christian Wetell, Kunskapsskolan Education AB põhikoolide asedirektor	 16.15
--	---

Aastakonverentsi esimese päeva lõpp	17.15
PIDU Haridusjuhtide Pidu Koit Toome & Bänd juhtimisel	20.00 - 02.00

Reede, 3. veebruar

INFOTUND EKJÜ infotund Jurmala saalis EAHJÜ infotund auditooriumis	10:00
INFORUUM Kuidas leida tõe nn post-truth ajastul? Ainar Ruusaar, Eesti Rahvusringhäälingu juhatuse liige ja ajakirjanik	 11.00
HARIDUSSÜSTEEM Millised teemad on haridusministri laul täna? Aga kümne aasta pärast? Mailis Reps, Eesti Vabariigi haridus- ja teadusminister	 11.45
Lõuna	12.30
SOOME KOGEMUS Kuidas luua tulevikukooli - Soome eksperimentide näited ja tulemused Marjo Kyllönen, Helsinki Haridusameti põhikoolide osakonna juhataja	 13.30
RAHVUSVAHELISUS Milline roll on haridusel maailmas täiusliku töö- ja elukoha valikul? Sten Tamkivi, infotehnoloogia ettevõtja, Teleport asutaja ja juht	 14.15
Kojusõit	15.00

OSALEJAD

Ly Aas

Tartu Lasteaed Piilupesa

Erli Aasamets

Kilingi-Nõmme Gümnaasium

Kersti Aasmets

Vaeküla kool

Kristi Aavakivi

Tartu Linnavalitsus

Merje Aavik

Ülenurme Gümnaasium

Karmen Adov

Tartu Tamme Kool

Tiit Aedmäe

Martna Põhikool

Elle Agarmaa

Tartu Lasteaed Sipsik

Ruth Ahven

Tartu Veeriku Kool

Tatjana Ait

Jõhvi Gümnaasium

Annely Ajaots

Nissi Põhikool

Terje Alev

Kurtna kool

Ramia Allev

SA Archimedes

Elle Allikvee

Rakvere Täiskasvanute
Gümnaasium

Aina Alunurm

Jänesselja Lasteaed

Kaarel Aluoja

Laupa Põhikool

Tiiu Annus

Tallinna Lasteaed Rabarüblük

Aive Annuste

Are Kool

Andres Anton

Muhu Põhikool

Eda Anton

Tartu Kutsehariduskeskus

Marju Aolaid

SA Innove

Viljar Aro

Saaremaa Ühisgümnaasium

Aina Arro

Tallinna Nurmenuku Lasteaed

Aimar Arula

Põltsamaa Ühisgümnaasium

Krista Aruoja

Harjumaa Alushariduse Juhtide
Ühendus

Aive Aru-Raidalu

Valga Põhikool

Hiie Asser

Tartu Annelinna Gümnaasium

Marika Astor

Vihasso Lasteaed-Algkool

Anne Avakivi

Tallinna Haraka Lasteaed

Laine Belovas

Noarootsi Gümnaasium

Jelena Berseneva

Tartu Lasteaed Kivike

Hene Binsol

Tartu Hiie Kool

Anneli Bogens

Iisaku Gümnaasium

Sandra Brokäne

Staiceles vidusskola

Kaidor Damberg

Tallinna Mustamäe Gümnaasium

Aime Dreimann

Pärnu Liblika Lasteaed

Velli Eelmäe

Pärnu Lasteaed Mai

Peep Eenraid

Audru Kool

Ivo Eesmaa

Hiiumaa Gümnaasium

Linda Eino

Tallinna Ümera Lasteaed

Ruth Elias

Saverna Põhikool

Monika Ellakvere

Tallinna Südalinna Kool

Andres Elmik

Märjamaa Gümnaasium

Anne Endjärv

Kohtla-Järve Järve Gümnaasium

Tiiu Erikson

Tartu Variku Kool

Tõnu Erin

Kuressaare Vanalinna Kool

Mart Felding

Viimsi Keskkool

Margot Fjuk

Tartu Lasteaed Ristikhein

Valentina Frunze

Tartu Lasteaed Kelluke

Tatjana Gorjatševa

Tallinna Allika Lasteaed

Krista Grau

Tallinna Vanalinna Täiskasvanute
Gümnaasium

Marina Gruša

Tallinna Lasteaed Kirsike

Joel Guljavin

Narva-Jõesuu Keskkool

Terje Hallik

Miina Härma Gümnaasium

Ivar Hanvere

Tõrva Gümnaasium

Kaie Hein

Tallinna Kristiine Lasteaed

Margit Hiiet

Lasteaed Südameke

Kristin Hollo

Haridus- ja Teadusministeerium

Liisa Hummal

Tartu Kutsehariduskeskus

Ilme Hõbemägi

Valgamaa KJÜ

Anne Hütt

SA Archimedes

Merle Hüva

Halliste Põhikool

Alge Iloaar

Viimsi Keskkool

Reet Jakobson

Tartu Täiskasvanute
Gümnaasium

Anne Juhkam

Tartu Linnavalitsuse
haridusosakond

Hannelore Juhtsalu

SA Archimedes

Katrin Justus

Tartu Kutsehariduskeskus

Veigo Juuse

Kallavere Keskkool

Helmer Jõgi

Tartu Jaan Poska Gümnaasium

Heikki Järlik

Tsireguliina Keskkool

Annika Jürs

Tallinna Rännaku Lasteaed

Martin Kaasik

Eesti Koolijuhtide Ühendus

Marika Kaasik

Tartu Täiskasvanute
Gümnaasium

Asta Kakk

Tartu Triinu ja Taavi lasteaed

Katrin Kakkori

Tallinna Lasteaed Õunake

Heda Kala

Eesti Alushariduse Juhtide
Ühendus

Helje Kala

Ääsmäe Põhikool

Imbi Kalberg

Rapla Ühisgümnaasium

Marika Kaldaäär

Tartu Lasteaed Sipsik

Indrek Kaldo

Pärnu Koidula Gümnaasium

Eve Kalimulina

Tallinna Kihnu Lasteaed

Allan Kaljakin

Tallinna Õpetajate Maja

Anne Kaljur

Tartu Mart Reiniku kool

Maire Kaljuveer

Tallinna Lasteaed Pallipõnn

Ly Kallas

Kuressaare Täiskasvanute
Gümnaasium

Marika Kallas

Tallinna Haridusamet

Henry Kallaste

Vinni-Pajusti Gümnaasium

Tiina Kallavus

Tartu Herbert Masingu Kool

Jaanus Kallion

Ääsmäe Põhikool

Ulla Kamp

SA Innove

Andres Kampmann

Oru Kool

Gerdy Kangur

Tallinna Mesimummu Lasteaed

Mariann Karja

Tartu Kutsehariduskeskus

Märten Karm

Tartu Jaan Poska Gümnaasium

Liina Karolin-Salu

Tartu Hansa Kool

Silja Kasekamp

Tartu Lasteaed Karoliine

Arno Kaseniit

Sillamäe Gümnaasium

Margus Kask

Puurmani Mõisakool

Merike Kaste

Tartu Kristjan Jaak Petersoni
Gümnaasium

Sirje Kautsaar
Juuru Eduard Vilde Kool

Merike Kaver
Võru Lasteaed Päkapiik

Irja Keiv
Tallinna Kannikese Lasteaed

Kai Kens
Tartu Maarjamõisa Lasteaed

Lee Kerde
Tallinna Männi Lasteaed

Üllar Kerde
Jüri Gümnaasium

Monika Kerse
Tallinna Padriku Lasteaed

Ilmar Kesselmann
Parksepa Keskkool

Sirje Kessler
Pärnu Lasteaed Pillerpall

Heiki Kiidli
Tallinna Täiskasvanute
Gümnaasium

Helle Kiik
Rannu Kool

Peeter Kikas
Tartu Variku Kool

Ave Kikas
Tartu Karlova Kool

Kai Kikkas
Tartu Lasteaed Tõruke

Reet Kikkas
Jõgeva Täiskasvanute Keskkool

Aule Kink
Häädemeeste Keskkool

Ülle Kippel
Rakvere Põhikool

Made Kirtsi
SA Archimedes

Marika Kissa
Viljandi Lasteaed Midrimaa

Heidi Kiuru
Tartu Karlova Kool

Katrin Kivistik
Karksi-Nuia Lasteaed

Rita Klein
Veskitammi Lasteaed

Helgi Klein
Tartu Hiie Kool

Heidi Kodasma
Surju Põhikool

Piret Koiduaru
Tartu Lasteaed Kröll

Inga Kolk
Tallinna Lasteaed Mudila

Andrus Kompus
Kuldre Põhikool

Annika Kongi
Tallinna Kivila Lasteaed

Kadri Koort
Tallinna Kihnu Lasteaed

Elmu Koppelmann
Tapa Gümnaasium

Anneli Korela
Nõo Põhikool

Urve Krause
Pärnu Kuninga Tänav Põhikool

Mall Krebstein
Tartu Lasteaed Midrimaa

Kaido Kreintaal
Kehra Gümnaasium

Toomas Kruusimägi
Tallinna Inglise Kolledž

Tamara Krössina
Tallinna Lindakivi Lasteaed

Kai Kukk
Tori Põhikool

Kärt Kullas
Peetri Lasteaed - Põhikool

Diana Kuntor
Saue lasteaed Midrimaa

Anne Kurviste
Tallinna Paekaare Lasteaed

Tiit Kurvits
Viljandi Jakobsoni kool

Andrus Kuusmann
Tartu Erakool

Rando Kuustik
Jakob Westholmi Gümnaasium

Veikko Kõrv
Noarootsi Kool

Olga Kängsep
Vändra Gümnaasium

Irene Käosaar
Haridus- ja Teadusministeerium

Marika Kört
Tartu Lasteaed Helika

Luule Kösler
Tallinna Humanitaargümnaasium

Monika Kümnik
Lasteaed Karlsson

Kädly Künnap
Turba Kool

Karin Kütt
Sillaotsa Kool

Ilmar Kütt
Viljandi Maavalitsus

Andres Laanemets
Pärnu Sütevaka
Humanitaargümnaasium

Asta Laas
Võhma lasteaed Mänguveski

Eili Laas
Peetri Lasteaed - Põhikool

Kersti Laastau
Paide Ühisgümnaasium

Riina Laev
Tallinna Lasteaed Pallipõnn

Mart Laidmets
Haridus- ja Teadusministeerium

Tiina Lall
Tallinna Lasteaed Kikas

Virve Laube
Pärnu Linnavalitsus

Evelin Laugus
Tartu Lasteaed Poku

Lea Laumäe
Tartu Lasteaed Sass

Urve Leemet
Viljandi Lasteaed Midrimaa

Monika Lemberg
Pärnu Kesklinna Lasteaed

Virve Lepa
Pärnu Männipargi Lasteaed

Kätlin Lepa
SA Archimedes

Tiia Lepik
Miina Härma Gümnaasium

Rena Lepikult
Lastesõim Päkapiik

Tiit Lepp
Tartu Kunstikool

Pille Liblik
Haridus- ja Teadusministeerium

Raino Liblik
Tallinna Kuristiku Gümnaasium

Kerli Liivak
SA Archimedes

Rudo Lilleleht
Tsiguliina Keskkool

Piret Lind
Tallinna Haridusamet

Liivi Lindemann
Olustvere Põhikool

Tanel Linnus
Võrumaa Kutsehariduskeskus

Robert Lippin
SA Innove

Lembi Loigu
Tartu Jaan Poska Gümnaasium

Tarmo Loodus
Viljandi Kutseõppekeskus

Katrin Luhaäär
Ristiku Põhikool

Triinu Luiga
Järvaküla Kool

Hannely Luik-Stogov
Valga Põhikool

Ruth Lukas
Tallinna Tihase Lasteaed

Karin Lukk
Tartu Kivilinna Kool

Maire Lulla
Pärnu Kesklinna Lasteaed

Helle Lumis
Tallinna Kristiine Lasteaed

Raimond Luts

Carmen Luts
Tartu Veeriku Kool

Triin Lõbu
Tartu Linnavalitsuse
haridusosakond

Karin Länts
Tartu Kesklinna Kool

Ulvi Läänemets
Saku Gümnaasium

Alvina Maasik
Tallinna Arbu Lasteaed

Anne Mahoni
Haapsalu Põhikool

Lea Mardik
SA Innove Pärnumaa Rajaleidja
keskus

Katrin Markii
Pärnu Linnavalitsus

Martti Marksoo
Rakvere Reaalgümnaasium

Küllli Martinson
Pärnu Ülejõe Lasteaed

Ene Martinson
Orfeum OÜ

Matti Martinson
MTÜ Rahuka kool

Riina Massur
Puhja Gümnaasium

Lea Matson
Viljandi Lasteaed Mesimumm

Igmar Matto
Rakke Kool

Martin Medar
Kose Gümnaasium

Maarja Merigan
Tallinna 32. Keskkool

Marika Merila
Lasteaed Kelluke

Maire Merioja
SA Innove

Janeli Meristo
Tartu Linnavalitsus

Maili Mesipuu
Ülenurme Gümnaasium

Kristel Mets
Tartu Emajõe Kool

Eero Metsvahi
Heimtali Põhikool

Aili Michelson
EAHJÜ, Tartu Lasteaed Naerumaa

Kristi Mikiver
Haridus- ja Teadusministeerium

Natalja Mjalitsina
SA Innove

Ulvi Moosel
Tallinna Lasteaed Kraavikrõll

Kristi Mumm
Tartu Forseliuse Kool

Andrus Murumaa
Valga Gümnaasium

Maire Murumaa
Keeni Põhikool

Aivi Must
Lääne-Viru Maavalitsus

Jaanus Mägi
Taebla Gümnaasium

Lauri Mällo
Tartu Jaan Poska Gümnaasium

Reinika Männamaa
Tallinna Liivalossi Lasteaed

Päivi Märjamaa
Puhja Gümnaasium

Kristina Märks
Tallinna Meelespea Lasteaed

Piret Määr
Tallinna Kullatera Lasteaed

Heli Mölder
Kose Gümnaasium

Sirje Mölder
Pärnu-Jaagupi Lasteaed
Pesamuna

Avo Möls
Aruküla Põhikool

Merike Nakström
Maarjamaa Hariduskolleeegium

Marga Napp
Pärnu Linnavalitsus

Stanislav Nemeržitski
Virtsu Kool

Katrin Niin
Noarootsi Gümnaasium

Luule Niinesalu
Peetri Lasteaed - Põhikool

Nadežda Niklus
Laeva Põhikool

Taimi Nilson
Maarjamäe Hariduskolleeegium

Ene Nool
Rakvere Rohuaia Lasteaed

Ave Nõmme
Tartu Lasteaed Naerumaa

Kersti Nõupuu
Pärnu Raeküla Lasteaed

Liilia Oberg
Pärnu Raeküla Kool

Merike Ojamaa
Võru Täiskasvanute Gümnaasium

Olesja Ojamäe
Illuka Põhikool

Anneta Ojaste
Tallinna Asunduse Lasteaed

Ott Ojaveer
Hugo Treffneri Gümnaasium

Kaire Oks
Kurtna Kool

Rein Olesk
Tartu Linnavalitsuse haridusosakond

Virge Ong
Sõmeru Põhikool

Ruth Opmann
Haridus- ja Teadusministeerium

Imbi Orav
Lagedi Kool

Kristina Orion
SA Innove

Robert Ossipov
Tallinna Vanalinna Täiskasvanute
Gümnaasium

Mare Paarasma
Lõpe Kool

Jaan Paas
Tallinna Lilleküla Gümnaasium

Siret Paasmäe
Tallinna Järveotsa Gümnaasium

Piret Paatsi
Tartu Descartes'i Kool

Mare Paavel
Viljandi Lasteaed Karlsson

Urmas Paju
Kiigemetsa Kool

Tiina Pall
Tallinna Kristiine Gümnaasium

Miia Pallase
Pühajärve Põhikool

Jaan Palumets
Saue Gümnaasium

Arvo Pani
Kadrina Keskkool

Tiiu Parbus
Tallinna Lepatriinu Lasteaed

Külliki Parker
Tallinna Saksa Gümnaasium

Aivar Part
Rakvere Gümnaasium

Katrin Parv
Tartu Linnavalitsus

Ardi Paul
Tallinna Nõmme Põhikool

Karmen Paul
Viimsi Kool

Elle Paulberg
Pärnu Kastani Lasteaed

Pille Paulberg
Pärnu Raeküla Kool

Merle Perm
Nõlvaku Lasteaed

Tiina Peterson
Haridus- ja Teadusministeerium

Mehis Pever
Tallinna Ühisgümnaasium

Lea Pihelgas
Tallinna Rõõmupesa Lasteaed

Karin Pihl
Tartu Linnavalitsus

Tiina Piirisaar
Prangli Põhikool

Katrin Piiriselg
Peetri Lasteaed - Põhikool

Jana Pillmann
Tartu Lasteaed Pääsupesa

Nele Pilman
Jüri Gümnaasium

Lea Pilme
Rakvere Põhikool

Elle Pilviste
Tartu Linnavalitsuse
haridusosakond

Riina Piperskihh
Leisi Keskkool

Merike Plutus
Tallinna Lasteaed Laagna
Rukkilill

Signe Post
Tali Põhikool-Lasteaed

Tarmo Post
Elva Gümnaasium

Marget Privits
Vändra Gümnaasium

Raimu Pruul
Häädemeeste Keskkool

Kaidi Pugatšev
Tallinna Lepatriinu Lasteaed

Krista Pulk
Uulu Lasteaed

Aime Punga
Hugo Treffneri Gümnaasium

Madli Pöder
Ambla Lasteaed-Põhikool

Erle Põiklik
Tallinna Konstantin Pätsi
Vabaõhukool

Ülle Pöld
Tallinna Lepistiku Lasteaed-
Algkool

Annika Põlgast
Tartu Karlova Kool

Helen Põllo
Haridus- ja Teadusministeerium

Daina Pärt
Roosna-Alliku Põhikool

Ülle Pässä
Ardu Kool

Tiiu Püss
Valga Põhikool

Ele Raha
Orava Kool

Tiiu Rahuoja
Haridus- ja Teadusministeerium

Neeme Rand
Kuressaare Ametikool

Kaia Randlaine
Assaku Lasteaed

Kaia Randlaine
Assaku Lasteaed, Aruheina
lasteaid

Katrin Rasina
Tallinna Lasteaed Kiikhobu

Jaanika Raudsepp
Tallinna Lasteaed Vesiroos

Liivi Raudsepp
Tartu Kutsehariduskeskus

Ants Rebane
Loo Keskkool

Mihkel Rebane
Kiili Gümnaasium

Maire Reest
Maarjamaa Hariduskolleeegium

Luive Rehand
Viiratsi Lasteaed

Vallo Reimaa
Tartu Tamme Kool

Jaan Reimund
Rapla Vesiroosi Gümnaasium

Urmars Reinfeldt*Varbla Põhikool***Jaan Reinson***Tartu Descartes'i Kool***Renna Reisi***Alavere Põhikool***Küllli Riistop***Harkujärve Põhikool***Izabella Riitsaar***Tallinna Pae Gümnaasium***Ene Ritso***Tallinna Liivaku Lasteaed***Jaana Roht***Tallinna Kesklinna Põhikool***Eili Rohtla***Ämmuste kool***Ille Rohtlaan***Pärnu Koidula Gümnaasium***Jaanus Rooba***Tartu Maarja Kool***Jaanus Roosileht***Retla-Kabala Kool***Tiina Roosimägi***Rapla Vallavalitsus***Pille Roosior***Tallinna Lasteaed Männimudila***Mari Roostik***Tartu Jaan Poska Gümnaasium***Ülle Roosve***Tallinna Lasteaed Mooniöied***Kaia Roots***Peetri Lasteaed - Põhikool***Riina Rosar***Peetri Lasteaed - Põhikool***Tiia Rosenberg***Ruila Põhikool***Ly Ross***Tallinna Lasteaed Vikerkaar***Aime Ruhno***Kolde Lasteaed***Karmi Rumm***Saue Gümnaasium***Kaarel Rundu***Tallinna Saksa Gümnaasium***Mare Räis***Järveküla Kool***Aive Saadjärv***Haapsalu Nikolai kool***Pille Saadjärv***Tartu Kivilinna Kool***Ene Saar***Tallinna Reaalkool***Kairi Saar***Tartu Lasteaed Nukitsamees***Kristjan Saar***Kurtna kool***Krista Saarse***Tahkuranna Lasteaed-Algkool***Olev Saluveer***Ülenurme Gümnaasium***Merike Sanglepp***SA Archimedes***Rain Sannik***SA Innove***Karmen Sarapuu***Tartu Karlova Kool***Kalmer Sarv***Urvaste Kool***Jüri Sasi***Tartu Forseliuse Kool***Vello Sats***Kuusalu Keskkool***Tiia Savason***Tartu Lasteaed Kröll***Andres Savi***Kalmetu Põhikool***Ene Savi***Tarvastu Gümnaasium***Tiina Savisaar***Lehola Kool***Rein Schihalejev***Vara Põhikool***Leidi Schmidt***Läänemaa Ühisgümnaasium***Evald Sepp***Suure-Jaani Gümnaasium***Maie Sepp***Tallinna Kivimäe Põhikool***Merle Sepp***Viimsi Keskkool***Katri Siikki***Tallinna 53. Keskkool***Pille Siimpoeg***Tallinna Rännaku Lasteaed***Piret Siivelt***Tabivere Põhikool***Ave Sillaste***Elva Gümnaasium***Reeli Simanson***Tabasalu Lasteaed Tibutare***Malve Sinijärv***Rõngu Lasteaed Pihlakobar***Signe Sirel***Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kool***Silvi Sokk***Tartu Katoliku Hariduskeskus***Carmen Soo***Tallinna Lasteaed Sipsik***Aavo Soopa***Viljandi Kesklinna Kool***Karin Soosalu***Neeme Kool***Margo Sootla***Väätsa Põhikool***Laur Speek****Tiina Steinberg***Aegviidu Kool***Anneli Suits***Paide Täiskasvanute Keskkool***Janar Söber***Lihula Gümnaasium***Jana Süving***Tallinna Kullatera Lasteaed***Merit Zavatski***Tallinna Järveotsa Lasteaed***Toomas Takkis***Kuressaare Gümnaasium***Tiit Tali***Koeru Keskkool***Ülle Talts***Tartu Kristjan Jaak Petersoni**Gümnaasium***Eve Tamm***Saue Gümnaasium***Liina Tamm***MTÜ Tartu Katoliku**Hariduskeskus***Raivo Tamm***Imavere Põhikool***Signe Tamm***Tallinna Päikesejänku Lasteaed***Ülle Tammela***Türi Põhikool***Halliki Tammiste***Pärnu Lasteaed Pillerpall***Ene Tannberg***Miina Härma Gümnaasium***Meeli Tasane***Pärnu-Jaagupi Põhikool***Tarvi Tasane***Vahenurme Lasteaed-Algkool,**Libatse Lasteaed-Algkool***Önnela Tedrekin***Loksa Gümnaasium***Tiia Teppan***Tartu Linnavalitsus***Leelo Tiisvelt***Randvere Kool***Maria Tiro***Jüri Gümnaasium***Maia Tohver***Uuemõisa Lasteaed-Algkool***Raul Tomberg***Tallinna Huvikeskus Kullo***Kadi Toomi***Jüri Gümnaasium***Rait Toompere***SA Archimedes***Kaja Toomsalu***Tallinna Õismäe Gümnaasium***Raivo Trummal***Haridus- ja Teadusministeerium***Martti Tulva****Anu Turu***Tartu Lasteaed Rukkilill***Ain Tõnisson***Tartu Tamme Gümnaasium***Reeli Tänavsuu***Pärnu Kadri Lasteaed***Auli Udde***Tallinna Euroopa Kool***Urmo Uiboleht***Tartu Erakool***Kuldar Uibomägi***Valga Põhikool***Meeli Uibomägi***Valga Põhikool***Anneli Uibu***Are Kool***Marjaliisa Umb***Pärnu Raeküla Kool***Pille Usin***Tori Põhikool***Inna Usmanova***Tartu Lasteaed Mõmmik***Jelena Ustav***Tartu Lasteaed Sirel***Riho Uulma***Tallinna Nõmme Gümnaasium***Rein Uusmaa***Nõo Põhikool***Heidi Uustalu***Kiviõli I Keskkool***Katrin Uutsalu***Pärnu-Jaagupi Põhikool***Merike Vaarandi***Tallinna Kristiine Gümnaasium***Leini Vahtras***MTÜ Hoovõtukeskus***Sirje Vaikjärv***Pärnu Lasteaed Päikesejänku***Kaja Valdma***Tallinna Lasteaed Rukkirääk***Tarmo Valgepea***Jõhvi Gümnaasium*

Valentina Valltoft
Tallinna Pallasti Lasteaed

Evelin Vanaselja
Jüri Gümnaasium

Kaider Vardja
Võru Kreutzwaldi Kool

Marika Vares
Tartu Hansa Kool

Kairi Vasemägi
Tartu Maavalitsus

Aet-Triin Vasnu
Järvakandi Kool

Lydia Veeris
Pärnu-Jaagupi Lasteaed Pesamuna

Katrin Velleste
Kehтна Vallavalitsus

Lea Vendik
Hagudi Põhikool

Kerstin Vessik
Tallinna 32. Keskkool

Imbi Viisma
Kadrioru Saksa Gümnaasium

Raina Vilkes
Kallavere Keskkool

Küllli Villems
Viljandi Lasteaed Mesimumm

Kersti Vilson
Tartu Kesklinna Kool

Kristi Vimberg
Jüri Gümnaasium

Anne Virula
Pärnu Lasteaed Mai

Tiiu Voodla
Tallinna Vanalinna
Täiskasvanute Gümnaasium

Hille Voolaid
Haridus- ja Teadusministeerium

Jaanika Voomets
Kabala Lasteaed-Põhikool

Riina Voore
Tartu Linnavalitsuse haridusosakond

Annely Vösaste
Tartu Maavalitsus

Epp Välba
Suure-Jaani kool

Malle Õiglas
Haapsalu Linna Algkool

Marika Ärmpalu
Kopli Lasteaed

Merle Ööpik
Tartu Tamme Gümnaasium

Enn Ööpik
Tartu Mart Reiniku kool

Toomas Kruusimägi,
Eesti Koolijuhtide Ühenduse esimees

Ede Schank Tamkivi,
Eesti 2.0 tegevjuht

RIIK

Millised on presidendi plaanid hariduselu suunamisel?

Kersti Kaljulaid, Eesti Vabariigi President

President Kersti Kaljulaid esineb konverentsil avakõnega, milles tutvustab oma vaateid Eesti hariduselule.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

TÖÖANDJA

Milliseid inimesi vajame kümne aasta pärast?

Toomas Tamsar, Tööandjate Keskliidu juhataja

Tööandjate Keskliidu juhatajalt Toomas Tamsarelt küsisime, millised on tööandjate ootused tulevaste töötajate osas ja mida saab haridusvaldkond teha täna, et kümne aasta pärast tuleks koolist õnnelik ja asjakohaste teadmistega noor.

Millise hinnangu annavad tööandjad tänasele haridusele Eestis?

Tööandjad annavad vastaka hinnangu. Üldhariduse seisukohast oskavad lapsed lugeda, kirjutada, arvutada väga hästi. Seda näitavad meile näiteks PISA test ja muud näitajad. Aga täna veel ei oska õpilased väga hästi koostööd teha ning ise õppida. Samuti on arenguruumi olulise ja ebaolulise vahel vahe tegemises. Tervikuna on üldharidus Eestis tugev ja seda tänu õpetajatele, kellel on jätkunud hinge anda oma parim. Siit ja sealt võib lugeda, et õpetaja amet pole au sees, aga mina nii ei arva.

Haridussüsteem tervikuna on loonud

olukorra, kus inimesed ei ole valmis kohe pärast õppeasutuse lõpetamist tööturule tulema ja tööle hakkama. Seos ühiskonna arengutega jääb tänase õppekava puhul pisut nõrgaks. Samas ei ole ma kindel, et mujal oleks olukord oluliselt parem. Arvan, et õpetajate silmaring peaks olema laiem. Õpetajal võiks olla rohkem võimekust õpilast edasisel eluteel suunata aga selleks peab ta ise tööturu trendidest pisut aru saama.

Millised ametid kümne aasta pärast kaovad ja millised jäävad?

Tõenäoliselt kaovad tehniliselt rutiinsed tööd nagu näiteks raamatupidaja töö. Kuigi praegu

koondatakse raamatupidamisteenuseid suurtes firmades teenuskeskustesse, kus töötajad on hästi efektiivsed, siis tulevikus teevad suurema osa tööst ära arvutid. Löögi all on palju teisigi keskmise keerukusega, aga mis peaaasi, rutiiniga seotud töid.

Inimesed jätkuvalt vananevad ja tervise eest hoolitsemine on kasvav trend. Samas on tehisintellekt loomas arvestatavat alternatiivi osadele meditsiiniteenustele. Infotehnoloogia võtab üle ka teistes valdkondades, kuid seda tehnoloogiat on vaja luua, käivitada,

hästi juhtida, siis teeb see eesti kultuuri tugevamaks. Kasvab suutlikkus ja võimekus suhelda ja hakkama saada töökohtades ja tiimides, kus on erinevad rahvused ja kultuurid.

Milliseid hoiakuid vajavad tööandjad kümne aasta pärast?

Minu arvates ei vasta tõele, et Eesti inimene on geneetiliselt mühaklik. Pigem arvan, et me ei ole õppinud olema avatud suhtlejad ja koostööaltilid. Oleme ise sellise olukorra loonud, sest koolis hinnatakse valdavalt individuaalset

iseendaga rahulolematu ning liiga ammu erialast koolitust saanud õpetaja ei saa meie soovitud tulemust anda. Selleks, et õpetajad oleksid rahul ja innustunud, on olulisim roll koolide juhtidel. Üle peab vaatama, kuidas koolijuhte määratakse, kuidas neid hinnatakse ja milliseid vabadusi neile antakse.

HTM võiks teha analüüsi ja võrrelda õnnelikke ja heade tulemustega koolilõpetajate ühisnimetajaid, et teada saada, millised tegevused selle tulemuseni viivad.

Kuidas saavad tööandjad panustada täna, et kümne aasta pärast tuleks koolist õnnelik ja asjakohaste teadmiste- oskuste-hoiakutega noor?

Esiteks oleksid tööandjad õnnelikud kui õpetajad tuleksid ise koos lastega ettevõtteid vaatama. Tööandjad saaksid olla paremad praktikakohtade ja õpipoisivõimaluste pakkujad. Tööandjad panustavad juba praegu, käies koolides rääkimas ettevõtlikkusest, ettevõtlusest ja ettevõtetest. Kõik ei pea hakkama ettevõtjateks, kuid lapsed ja noored saaksid saaksid selle mõttega mängida ja mõista, kui oluline on ettevõtlikkus tänapäeva elus.

Selleks, et koolist tuleksid kümne aasta pärast asjakohaste teadmistega ja õnnelikud noored, peavad õpetajad ise seda olema.

hooldada ja järelvalvet teostada. Need ametid on kasvutrendis. Käsitööoskuste vajadus ei kao samuti, sest asju on vaja remontida. Selle juures on vaja leidlikkust ja osavust, mida robotid ei pruugi veel nii pea evida. Loovtöö jääb, kuid loovus peab olema reaalelu teenistuses. Loovust tuleb õpetada ja õppida mitte ainult loovinimestel, vaid ka tehnilistel töötajatel.

Nii väga kui ka osad Eesti poliitilised jõud selle vastu ei võitle, siis maailm ja Eesti avaneb. Kui seda avanemist

sooritust. Seetõttu saame seda, mida hindame. Kindlasti ootavad tööandjad noortelt ettevõtlikku hoiakut.

Mida saab haridusvaldkond teha täna, et kümne aasta pärast tuleks koolist õnnelik ja asjakohaste teadmiste- oskuste-hoiakutega noor?

Nii avalikus kui erasektoris tuleb tegeleda juhtidega. Selleks, et koolist tuleksid kümne aasta pärast asjakohaste teadmistega ja õnnelikud noored, peavad õpetajad ise seda olema. Kibestunud ja

KULTUUR

Millist kultuuri peaksime väärtustama?

Mihkel Raud, Eesti laulja, kitarrist, kirjanik, blogija, saatejuht ning ajakirjanik

Mihkel Raud on öelnud, et Eesti suurim vaenlane on harimatu eestlane, haritud eestlane on seevastu ainus põhjus, miks rahvas seda riiki oma maksude ja parema äranägemise järgi tehtava tööga püsti üritab hoida. Uurisime otsekoheste väljaütlemiste poolest tuntud saatejuhilt ja muusikult, milline on tema nägemus tänapäeva haridusest ja kultuurist.

[Kohtud oma töös paljude inimestega, sealhulgas arvamusiidritega, kes peaks peegeldama meie parimat poolt. Millises seisus me kultuurirahvana oleme?](#)

Oleme väga lõhki ja meie enda arusaam meie kultuurist ja sellest, miks seda on vaja arendada ja hoida, on väga erinev. See on igal pool niimoodi, vaadake kasvõi USA-d. Senine elukorraldus ja maailmast arusaamine on muutumises, sest osa inimesi otsib uut maailmakorraldust ja vaateid. Tallinnas vesipiibu lounge's kohtan ühtmoodi vaateid, aga kui sõidan näiteks Nõmmele, siis seal ootavad mind juba teistsugused vaated. Huvitav on vaadelda, millega see

lõhestumine lõpeb. See ei pea tingimata olema käegakatsutav sündmus, vaid võib olla mingi vaime apokalüps. Oleme otsustaval teelahkmel.

[Eesti avalikkuses käib kõva vaidlus, kas meie kultuur peaks olema rohkem avatum maailma mõjudele või just säilitama meie kultuuripärandit sellisena nagu see on. Mida Sina arvad?](#)

Mina küsin, milleks on üht kultuuri vaja? Minu jaoks on kultuuri vaja kui ta on on elus. Elus on ta siis, kui ta muutub ja areneb. Ja areneb ta siis, kui ta on kokkupuutes muu maailmaga. Me muidugi võime kultuuri konserveerida ja

teha sellest midagi vabaõhumuuseumi sarnast. See oleks ka nunnu ja tore kontseptsioon ning võiksime kord nelja aasta jooksul kokku tulla rahvarietes ja meenutada oma kultuuri kõrghetki. Aga selline käitumine meenutab Veneetsia linna, mis on täis tänaseks eluks ebafunktsionaalseid ehitisi ja kus pole rohkem elanikke peale nende, kes teenivad turiste. Kui me soovime samasugust muuseumi teha, siis oleme kõvas konkurents. Rahvas ei tohiks tegeleda in corpore iseenda meenutamiseks. Mina kuulun pisikesse

taunima. Ühendriikides käib täna suur väärtuste ümberhindamine, kus juhid räägivad, et senine väärtussüsteem ei ole efektiivne ja jätkusuutlik. Mõnes mõttes võib seniseid väärtusi pidada kristlikest väärtusteks. Ligimese armastusele tuginevale väärtussüsteemile soovitakse vastanduda täiesti vastupidise ja teineteisest eemaldumise väärtussüsteemiga.

Läänemaailma väärtused, nagu avatus, vabadus oma tegemistes ja oma elu üle otsustamises, on suisa banaalselt lihtsad. Me peame neid nii iseenesest

Osadel lastel pole huvi õppekava ja ainete vastu. Samas on neil näiteks huvi popkultuuri vastu. Kuidas neid kaht saaks ühendada?

Esiteks tasub luua selged sidemed, kuidas matemaatika aitab luua tänaseid ägedaid tarkvaralisi ja riistvaralisi lahendusi, mis kõigile nii tohutult meeldivad. Teiseks, õpetatavaid asju püütakse juba täna kombineerida. Ka kehalise kasvatuse ja keemia vahel on seosed ja mida rohkem õpilased näevad, kui palju on ained omavahel seotud, seda huvitavamaks õppimine muutub. Kolmandaks peaks olema hästi palju

praktilist tööd. Näiteks muusika tunnis võtaksin Bach'i kõrvale Deep Purple plaadi ja räägiksin, kuidas need on seotud. Ning bluusist rääkides tooksin kõrvale Ameerika ajaloo.

Mida Sa lapsevanemana ootad õppeasutuselt?

Ma tean, et Eesti haridussüsteem on väga hea. Mu arvamus ei tugine ainult PISA testidele, vaid näidetele, et Eestis on võimalik hariduses õnnestuda hoolimata Sinu majanduslikust ja sotsiaalsest taustast. Ma usaldan seetõttu Eesti koolisüsteemi pimesi.

Elementaarsetena tunduvad väärtused on need, mida on vaja koolis arutada, kaitsta ja selgitada.

osasse eesti rahvast, kes arvab, et kultuur peab arenema, elama, muutuma ja kajastama elu, mis on täna, mitte tuhat aastat tagasi. Avatus käib sellega kaasas.

Lastetuba ja kool (aga ka lasteaed) on esimene koht, kus inimese kultuuritunnetust püütakse arendada. Milliseid omadusi ja väärtuseid peaks hariduselu toetama, milliseid lahti selgitama ja milliseid taunima?

Olen liberaalne inimene ja ma ei pea vajalikuks, et midagi peaks konkreetselt

mõistetavateks, et me ei pea vajalikuks neid kaitsta ja lastele selgitada. Aga kool peab neid selgitama ja ka seda, mis juhtub siis, kui need väärtused kaovad. Ajalooõpetajatel on väga oluline roll, sest maailmas kipub kõik korduma. Elementaarsetena tunduvad väärtused on need, mida on vaja koolis arutada, kaitsta ja selgitada. Aga kordan, et teistuguseid arvamusi peab tohtima näha ja uurida.

Eesti suurim õpetajate koostööplatvorm

Tundide ettevalmistus on ajamahukas töö, mida iga õpetaja on tänaseni teinud omaette. Tebo tahab seda muuta. Oleme loonud keskkonna, kus õpetajad saavad üksteisega oma materjale jagada. See aitab kokku hoida tundide ettevalmistamiseks kuluvat aega ning anda paremaid tunde.

✓ Sästab õpetajate aega

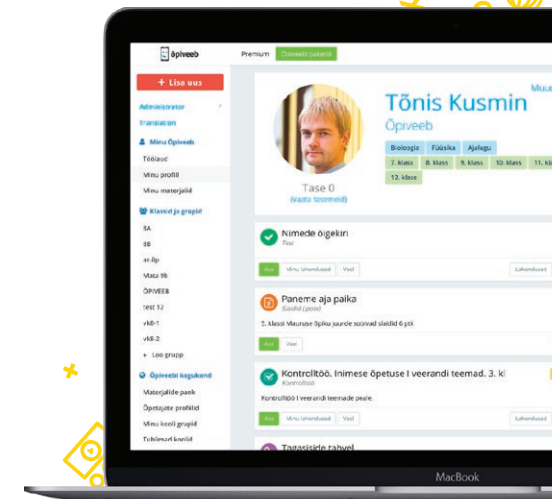
Aitab leida uusi materjale teistelt õpetajatelt
Parandab automaatselt veebipõhiseid kodu- ja kontrolltöid

✓ Lihtne kasutada

Igaüks saab hakkama
25% Eesti õpetajatest juba kasutab
Tasuta kasutajakoolitused

✓ Aitab kaasa digipöörde elluviimisele koolides

Toob digikultuuri õppetöösse
Aitab kasutusele võtta digitaalset õppevara
Arendab kasutajate digioskuseid

Telli oma kooli Tebo demo!
www.tebo.me/demo

JULGEOLEK

Mida me haridusvaldkonnas saame teha, et oma julgeolekut tagada?

Vahur Karus, Kaitseministeeriumi riigikaitse planeerimise osakonna juhataja asetäitja, kolonelleitnant

Kaitseministeeriumi riigikaitse planeerimise osakonna juhataja asetäitjalt, kolonelleitnant Vahur Karuselt küsisime, mida haridusametuse juht peaks tänasest ja lähituleviku julgeolekuolukorrast teadma ja millist mõttelaadi peaksime noortes riigikaitse seisukohast kujundama.

[Mida saame täna kodanikena teha, et kümne aasta pärast lõpetaksid õpilased kooli vabas Eestis?](#)

Kõigepealt peame me säilitama eestlastele omase kaine meele ja mitte lubama enda agiteerimist. Selle aluseks on võime olla allikakriitiline ja kriitiline sädelevate ning meile esmapilgul meelepäraste faktide osas. Need on esimesed sammud selleks, et muutuksime teadlikumaks ja oleksime võimelised mõtlema asjade üle, mis tegelikult loevad. Kindlasti on vaja, et täidaksime oma kodanikukohust, sest see on kõige parem garantii demokraatia säilimiseks. Igale riigile on alati kõige ohtlikum, kui tema kodanikud kaotavad usu temasse ning ei

ole enam valmis tema heaks tegutsema.

[Mida haridusametuse juht peaks tänasest ja lähituleviku julgeolekuolukorrast teadma?](#)

Majandusteooriatest on edukalt riigiteaduste- ja militaarteooriasse ületunud selline mõiste nagu VUCA. VUCA on lühend sõnadest volatile, uncertain, complex ja ambiguous ehk püsimatu, ebakindel, keerukas ja ebaselge. See lühend ilmestab kõige paremini nii tänast kui ka tuleviku julgeolekut. Paljud haridusametused pühendavad palju aega, et töötada välja õppeprogramme, mis aitaksid õpilastel ning tudengitel tulevikus võimalikult hästi sellise

olukorraga toime tulla. VUCA tekkele aitavad kaasa sotsiaalmeedia ja globaalne lähedus, mis toodavad infomüra, alternatiivudiseid ja tahtlikku pettust. Kõik see tekitab omakorda ebakindlust. Siin tulevad meile taas appi tasakaalukus ning allikakriitilisus, mis ei luba meil teha otsuseid ja järeldusi kergekäeliselt.

Millist mõttelaadi peaksime noortes riigikaitse seisukohast kujundama?

Riigikaitse ei ole vaid relv käes valmisolek, sest surmava jõuga riigi kaitsmine on vaid üks osa laiapindsest

algab oma kodanikukohuse täitmisest ja vastutustundest enda tegevuse eest. Oma riigi teenimine mistahes võtmes on auasi ja ei ole konfliktis vaba tahtega. Selleks, et seda võimalikult hästi teha, on meil vaja noori inimesi, kes on laia silmaringi ning avatud mõtlemisega, kes saavad aru oma tegude tagajärgedest ning lähtuvad mõttest „terves kehas terve vaim.“

Kuidas praegusel ebakindlal ajal süstida inimestesse rahu ja stabiilsust?

Keskendumine oma tegevusele,

Meil vaja noori inimesi, kes on laia silmaringi ning avatud mõtlemisega, kes saavad aru oma tegude tagajärgedest.

riigikaitsest. Riigi kaitsmine algab empaatiast ja abivalmidusest kaasinimeste suhtes ja jätkub läbi isetu tegevuse riigi hüvanguks. Riigi kaitsmine

hädasolijate märkamine, hoolimine ja teadmine, et meil on inimesed, kes on valmis igal ajal meid kõiki kaitsma ning teavad mida ja kuidas teha.

TEADUS

Kuidas hakkab tehisintellekt mõjutama elu ja haridust 10 aasta pärast?

Jaan Tallinn, Eesti programmeerija ja ettevõtja, Skype'i üks asutajatest

IT areng on üks suurim uuenduse eestvedaja tänapäeval. Küsisime programmeerijalt ja ettevõtjalt Jaan Tallinnalt, kuidas hakkab tehisintellekti areng ja arendamine mõjutama hariduse omandamist ning hiljem mõjutama tööturgu.

Sind tuntakse Eestis kui Skype'i asutajat, aga mis on Sinu peamine huvi täna?

Jagan oma aega kahe professionaalse suuna vahel. Esiteks ingel-investeeringute pool, kus mul on 60 idu-ettevõtet koosnev portfell. Teine pool mu ajast kulub sellega tegelemisele, kuidas inimkond suudaks üle elada võimaliku ülemineku ajastusse, kus inimene ei ole enam kõige targem "agent" siin universumis.

Mida tähendab tehisintellekt ning singulaarsus?

Tehisintellekt on tehislik süsteem, mis on võimeline teostama kognitiivseid

ülesandeid, see tähendab lahendama probleeme, olema loov, disainima uusi süsteeme - seal hulgas uut tehisintellekti. Vahet tuleb teha kitsale valdkonnale spetsialiseerunud tehisintellekt (narrow AI) nagu malearvutid või isejuhtivate autode juhtsüsteemid ning laiaotstarbelisel tehisintellekt (general AI ehk AGI), mis on võimeline lahendama üldiseid intellektuaalseid probleeme.

Ma ise ei kasuta terminit singulaarsus, pigem kasutan täpsemat väljendit "intelligentsiplahvatus". Täna toimub tehnoloogia areng nii, et inimene disainib uue tehnoloogia ja siis sellest uue versiooni. Inimene selles protsessis ei

muutu. Intelligentsiplahvatuse puhul on disaineriks tehisintellekt. Iga järgmine versioon annab talle endale paremad võimed ja iga järgmine tehisintellekti generatsioon on valmis disainima paremini uut generatsiooni. Briti statistik I. J. Good märkis juba aastal 1965, et tehisintellekt teeb ennast ise võimekamaks tasemeni, kus inimesed jäävad temast kaugele maha.

[Kui kaugel ollakse tehisintellekti arenguga ja milleks AI on täna võimeline?](#)

Laiatstarbelist tehisintellekti veel ei

[väga levinud töökohad tänu AI arengule kaovad?](#)

Arvestatava tõenäosusega väheneb oluliselt autojuhtide arv, sest kümne aasta pärast on isesõitvad autod muutunud vähemalt osaliselt kättesaadavaks. Maailmas on suundumus sinnapoole, et hinda lähevad valdkonnad, kus on tegemist otsese inimsuhtega. Näiteks massaažiterapeutid, keda on raske(m) masinatega asendada. Teine tööde grupp, mis jääb veel mõneks ajaks inimeste pärusmaaks, on seotud kõrgema teadusliku tööga. Kõige suurema löögi all

Juhtumas on sama, mis teistegi tööde puhul: mida suurem on õpilasega suhtlemise osakaal, seda raskem on seda automatiseerida.

ole, samas süsteemid muutuvad ajapikku üldisemaks. Näiteks 1996. aastal male suurmeistril Kasparovit võitnud superarvuti Deep Blue oli disainitud mängima malet kitsalt Kasparovi vastu. Seevastu eelmisel aastal laineid löönud tehisintellekt AlphaGo, mis võitis maailmameister Lee Sedoli, kasutab printsiipe, mis on rakendatavad palju laiemalt.

[Kui prognoosida tööturгу kümne aasta perspektiivis, siis millised täna](#)

on lihtsad kontoritööd.

[Kui vaadata hariduse omandamist kümne aasta perspektiivis, siis kuidas Sinu hinnangul hakkab tehisintellekt hariduse omandamist mõjutama?](#)

On võimalik teha süsteeme, mis võivad asendada mingi konkreetse valdkonna õpetajat. Keeleõppe tarkvara Lingvist koostab õppijale sobiliku keeleõppeprogrammi, suutes aru saada, kuidas antud inimene õpib ja millega tal raskusi on. Ta suudab meelde jätta kõik

õpilase tehtud vead ja nendega arvestada. Seda keeleõppe näidet võib ilmselt laiendada ka teistele valdkondadele: tarkvara õpib, kuidas inimene õpib ja kohendab vastavalt õppematerjali.

[Milline roll siis jääks tänapäevasele õpetajale?](#)

On kindlasti aineid, mida on lihtsam automatiseerida ja on aineid, mis on raskemini automatiseeritavad. Keeleõpe on ilmselt üks lihtsamaid. Juhtumas on sama, mis teistegi tööde puhul: mida suurem on õpilasega suhtlemise osakaal, seda raskem on seda automatiseerida. Mida rohkem on see testide ja kontrolltööde ettevalmistamise ja läbiviimisega seotud, seda lihtsam on robotil see töö üle võtta.

[Sul on kuus last ja hariduse teema on Sinu jaoks ilmselt üsna oluline. Mida ise oma laste haridustee kujundamisel silmas pead?](#)

Oluline on toetada laste võimet

luua endale õiget maailmapilti, mitte seda, et õppida ära, mis vastust õpetaja neilt tahab. Mu tuttav kirjutas essee "Õpetaja parooli äraarvamine" ("Guessing the teacher's password"), mis kirjeldab seda, kuidas paljud õpilased üritavad lihtsalt mõistatada, mis vastust õpetaja temalt ootab. Nad ei mõista, kuidas antud ülesanne mingit oskust õpetab või maailmapilti avardab.

[Miks peab tehisintellekti suhtuma ettevaatlikult ja mõtlema abinõudele juba täna?](#)

Keskfond on alati kõige targema süsteemi kontrolli all. Täna on selleks inimene, kes on väja suretanud paljud liigid, olles nende elukeskkonna elamiskõlbmatuks muutnud. Kui aga kõige targemal süsteemil pole huvi hoida maal inimestele sobivat hapnikutaset või temperatuuri, siis muutub planeet meile elamiskõlbmatuks.

ROOTSI KOGEMUS

Mis on KED programm ja kuidas see aitab haridust reformida?

Christian Wetell, Kunskapsskolan Education AB põhikoolide asedirektor

Traditsiooniliselt õpitakse koolides klassiruumides ja ühise tunniplaani järgi. KED programm kasutab aega ja ruumi hoopis teisiti. Palusime Kunskapsskolan Education AB põhikoolide asedirektoril Christian Wetellil rääkida lähemalt, mis on KED ja kuidas see erineb traditsioonilisest Rootsi koolisüsteemist.

Kuidas erineb KED traditsioonilisest Rootsi koolisüsteemist?

Paljudele koolidele meeldiks idee personaliseeritud õppes, et vastata iga noore vajadustele. KED asetab õpilase ja tema eesmärgid süsteemi keskmesse. Õpilasel on vastutus ja omanditunne õpingute osas.

Traditsiooniliselt õpitakse koolides klassiruumides ja ühise tunniplaani järgi. KED kasutab aega ja ruumi hoopis teisiti. Meie õpetajad kasutavad õpetamisel palju erinevaid formaate: töötoad, loengud, seminarid, treeningud jpm. Eratreenerid jälgivad, et iga õpilase tunniplaanis oleks nii ühiseid kursusi kui ka väiksemaid töötubasid, mis aitaksid tal

eesmärgideni jõuda. Ühtsed tunniplaani puuduvad. Seega 400 õpilasega koolis on 400 erinevat tunniplaani.

KED on äärmiselt struktureeritud, kuid hoopis teisel viisil. Traditsiooniliste koolide jaoks on kõige raskem loobuda üldistavast lähenemisest, mis ei arvesta absoluutselt õpilaste erinevusi. Kõige tähtsam on tagada igale õpilasele vajalik tugi. Õppida ja õpetada saab mitmet moodi. Olge julgemad!

Millised on KEDi põhitõed?

Laste unistuste ja eesmärkide elluviimiseks paneme rõhu personaalsele õppele. Igal õpilasel on pika- ja lühiajalised väljakutsed, mida ta ise

endale püstitab. Õpetajad aitavad neil väljakutsetele vastu astuda ja unistused teoks teha. Anname nõu, kuidas aega paremini planeerida või millist töötuba külastada.

KED vaatab hinnetest kaugemale. Muidugi on ka hinded tähtsad, kuid erinevate oskuste arendamine on tunduvalt olulisem. Oleme paika pannud mõned prioriteetsed oskused, mida üritame maksimaalselt oma õpilastes arendada (nt tiimitöö ja globaalne mõtteviis).

Õpetajad ühiste (õpilaste) eesmärkide nimel. Tiimidena on kergem arenguid jälgida ja vajadusel parandusi teha. Meil on ka üldine tiim, mis hindab õpilaste edusamme laiemal skaalal.

Uuringud on tõestanud kõrgete ootuste vajalikkust. Kuidas on õpilane ootustest teadlik? Just selleks ongi vajalikud eesmärgid. KEDis on õpilaste tulemused täpselt dokumenteeritud. Statistikat kogutakse iga tasandi kaupa. Kord kvartalis vaatame tulemused üle. Siiani oleme nähtuga väga rahule jäänud.

õpilaste, õpetajate ja vanemate vahel on traditsioonilise kooliga võrreldes tunduvalt intensiivsemad.

Milline on olnud tagasiside õpetajatelt, õpilastelt, riigiametnikelt, vanematelt?

Riigieksamite tulemused tõestavad KEDi efektiivsust. Inspektorid on meiega

rahul. Kuna kõik, alates direktorist lõpetades vanematega, töötavad ühise eesmärgi nimel, on meie koolides eriline sünergia. Lapsed tunnevad, et edu sõltub just nendest. KED on kasvatanud neis omanditunnet oma saatus üle. Me ei esita pelgalt ülesandeid, vaid loome tervet paketti.

Õppida ja õpetada saab mitmet moodi. Olge julgemad!

Milline on õpetaja roll KEDi süsteemis?

Kõik dokumendid ja õppematerjalid on kogutud ühte portaali, mis on õpetajatele suureks toeks igapäevases töös. Kuna dokumentatsioon on nii hästi organiseeritud, jääb õpetajatel õpilaste jaoks rohkem aega. Traditsioonilistes Rootsi koolides veedab õpetaja õpilasega umbes 20 tundi nädalas, KEDi puhul 27 tundi.

Tegelikult on kogu õppeprotsess väga struktureeritud. Ainetiimides töötavad

Milliste väljakutsetega seisab silmitsi kooli juhtkond?

Kooli juhtkonna, eelkõige direktori, ülesanne on tiimidevahelise sujuva töö tagamine. Koolipäev algab suure infovahetusega. Õpetajad, eratreenerid ja juhtkond arutavad tähtsamaid eelseisvaid ülesandeid. Meeskonnaliidrid kontrollivad, et kõik oleks oma kohustustest teadlikud. Direktor koordineerib kõikide osapoolte tööd ja viib selle vastavusse KEDi kvaliteedimudeliga. Suhted direktori,

Kuidas leida tõde nn post-truth ajastul?

Ainar Ruusaar, Eesti rahvusringhäälingu juhatuse liige ja ajakirjanik

Ainar Ruusaar on pikaajalise ajakirjanikukogemusega ERR-i juhatuse liige, kellele alluvad peatoimetajad ja toimetuse juhatajad ning kes vastutab uute saadete loomise ja arendamise eest. Küsisime temalt, kuidas leida tõde nn post-truth ajastul ja kuidas vältida populismi ajakirjanduses.

Mis on tõejärgne ajastu ja mis on meid selleni toonud?

Ei ole tõe-eelset ega tõejärgset ajastut. Erinevalt tänase Kremli juhtidest arvan ma, et tõde on siiski olemas. Aga selle leidmine on üüratult keeruline. Võin tuua väga selge võrdluse. Olles noor ajakirjanik Nõukogude Liidu lagunemise viimases faasis, oli tõde selge. Eesti puhul. Mägi-Karabahhis, Gruusias ja endises Jugoslaavias see tõde pisut murenes, aga ikkagi oli üks "vabanemise tõde". See oli emotsionaalne ajakirjandus. Nüüd on PR-peenmehhaanikud selle emotsionaalsuse ajakirjanduses koos infotehnoloogiaga muutnud impeeriumiks. Mille vastu ajakirjanik sageli enam ei oska, ei saa

ja ei suuda midagi teha. Võim luuakse võrgustikes!

Miks on populism nii levinud ja kuidas on sellel seos haridusega?

Populism on alati levinud. Kanaleid on lihtsalt rohkem ja kanalite haldurid peavad kuidagi majandama uue ja vana, usklikuma auditooriumi vahel. Mina kasutan näiteks uudiste ja kommentaaride jälgimiseks päevas vähemalt kaks tundi arvutit, tunni "esimest ekraani", kuulan teel tööle ja koju mobiilist kõiki mind huvitavaid raadiosaateid ning vajun õhtul tahvliga voodisse, et veel viimast infokildu püüda või FB seina lugeda. Minu lapsed istuvad teise ekraani taga ja

vaatavad mida tahavad, aga millegipärast toovad "breaking news" või "Rakett 69" nad esimese ekraani taha.

Seos haridusega on väga lihtne – kahtle ja kontrolli. Kui keegi väidab, et maakera on kandiline või ümmargune, ent kolmel vaalal, siis otsi sellele tõendust raamatukogust või raamatutest, mitte Google'ist. Internetist leiab iga inimene oma soovidele vastava tõestuse, mis on tõe täielik vastand, aga vastab inimese soovile saada teada tõe. Kui mees tahab lahutada ja toksib netti sõna "kuidas lahutada", saab ta metsiku hulga "soovitusi, mis juba on toimunud". Loll

mees. Aga selliseid mehi ja naisi on paraku üha rohkem. Hoiatamine internetiohtude eest on naljanumber. Ma arvan, et tuleb šokeerida halbade näidetega. Püüan seda ka oma ettekandes teha.

Mida teeb ERR omalt poolt, et seda olukorda vältida?

Koolitusi. Eksimuste analüüse. Kontrolli, kahtle, kontrolli ja kahtle jälle. Ütle ausalt välja, et selle kohta on meil fakt ja selle kohta oletus. Muud moodi enam ei saa. Ja kui läks halvasti, siis ütleme välja.

Kontrolli, kahtle, kontrolli ja kahtle jälle.

HARIDUSSÜSTEEM

Millised teemad on haridusministri laual täna? Aga kümne aasta pärast?

Mailis Reps, Eesti Vabariigi haridus- ja teadusminister

Haridus- ja teadusminister Mailis Reps tutvustab ministeeriumi tänaseid prioriteete hariduses ning tulevikuvisioni.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kuidas luua tulevikukooli - Soome eksperimentide näited ja tulemused

Marjo Kyllönen, Helsingi Haridusameti põhikoolide osakonna juhataja

Helsingi Haridusameti põhikoolide osakonna juhataja Marjo Kyllönen räägib konverentsil Soome hariduselu arendamisest ja sellest, kuidas nende nägemusel luuakse tulevikukooli. Uurisime, millised on viimase aja märkimisväärsed uuendused Soome haridusmaastikul.

Miks on Soome haridus maailmas esirinnas?

Üht põhjust on raske välja tuua. Meie haridussüsteem hindab õpilaste isiklikku kapitali ja võrdõiguslikkust. Soome haridus on laialdane ja kaasav. Viimast kinnitab erakoolide vähesus. Riik rahastab kõiki koole. Ühe kandi lapsed käivad samas koolis ja klassis. Tahame, et kõigil lastel, hoolimata nende taustast, oleks võrdsed võimalused oma potentsiaali rakendamiseks.

Haridus on Soomes kõrges hinnas. Isegi algkooli õpetajatel on magistriraad. Lisaks investeerime innukalt koolipersonali täiendavatesse koolitustesse. Süsteem on

detsentraliseeritud ja soodustab otsuste vastuvõtmist kohalikul tasandil. Osapoolte vahel valitseb täielik usaldus. Reformide kujundamisel arvestame kõikide seisukohtadega (nii riiklikul kui kohalikul tasandil). Riikliku õppekava koostamisel osalevad nii õpetajad kui direktorid.

Lisaks arvestame alati õpiraskustega lastega. Koolid, kus õpivad raskema taustaga õpilased, saavad riigilt suuremaid toetusi.

Millised on viimase aja märkimisväärsed uuendused Soome koolides?

Värskeim riiklik õppekava keerab

traditsioonilise õppekeskkonna heas mõttes pea peale. Uus süsteem on tunduvalt holistlikum. Selle asemel, et õppida jupikesi siit ja sealt, keskendumine 21. sajandi oskustele. KUIDAS õppida, mitte MIDA õppida. Õpilane võtab aktiivse rolli planeerimisel, õppimisel ja oma edusammude hindamisel. Nüüd on võim õpilase, mitte õpetaja käes. Tehnoloogiast saab loomulik ja üldlevinud tööriist. Pedagoogilised võtted ja vajadused dikteerivad tehnoloogia kasutust, mitte vastupidi.

Ilmingupõhine või probleemipõhine

leidub neid, kes lähevad entusiasmiga kaasa ja neid, kes vastu puiklevad. Meie koolipead on mänginud siinkohal olulist rolli. Nende arusaamine ja pühendumus on ladunud muutusteks tugeva vundamendi. Vaprad pedagoogid muudavad uue õppeviisi reaalsuseks. Nad on suurepäraseks toeks ja eeskujuks oma kolleegidele.

Vanemad on samuti positiivset tagasisidet andnud. Maailm muutub ja sama peaks toimuma ka koolides. Võime oma õpinguid suunata ja mõjutada muudab õpilased motiveeritumaks.

Julge uue narratiivi loomiseks. Justkui looksime uut kooli nullist. Lõbus, huvitav, põnev ja mõtestatud õppimine meie laste jaoks.

Koostöö, osalus ja kriitiline mõtlemine – need on uue süsteemi tähtsaimad komponendid. Probleemide püstitamine

peab olema seotud igapäevaeluga. Lapsed peavad mõistma, mida nad õpivad ja kuidas õpitut edaspidi rakendada. Nagu eelnevalt mainitud, vajame holistilist lähenemist. Õppimine voolab sujuvalt klassiruumidest ostukeskustesse, parkidesse, raamatukogudesse – kõikjale!

Vaprad pedagoogid muudavad uue õppeviisi reaalsuseks. Nad on suurepäraseks toeks ja eeskujuks oma kolleegidele.

Õpe on samuti suur uuendus. Õpilased seisavad silmitsi probleemide ja nähtustega reaalsest elust. Laheduseni jõudmiseks kasutatakse väga erinevaid meetodeid: küsitlusi, uuringuid, jpm. Õpitakse koos sõpradega. Õpetaja roll on suunata. Läheneme interdistsiplinaarselt ja julgustame mitmekülgsest mõtlemist kaasaja probleemidega toimetulekuks.

Milline on vastukaja asjaosalistelt - õpilastelt, õpetajatelt, vanematelt?

Nagu iga arenguprotsessi puhul,

Oleme lastelt pärinud, milline on nende ettekujutus tuleviku koolist. Nad usuvad, et tulevikus põhinevad õpingud reaalsetel probleemidel. Tehnoloogiast saab loomulik tööriist nende lahendamisel. Keskkond on õdus, mugav, globaalne, paindlik ja lõbus. Õppeprotsess ei piirdu kooliseintega.

Millised on Sinu soovitusel tuleviku kooli kujundamisel?

Eelduseks on tänaste õpetavade ümbermõtestamine. Tuleb olla piisavalt

Milline roll on haridusel maailmas täiusliku töö- ja elukoha valikul?

Sten Tamkivi, infotehnoloogia ettevõtja, Teleporti asutaja ja juht

Teleport rakenduse abil võib inimene leida endale sobiva elukoha, mis valitakse välja vastavalt konkreetse inimese huvidele ja soovidele. Uurisime Teleporti asutaja Sten Tamkivi käest, millised on inimeste liikumistrendid ja milline roll on haridussüsteemil, kui inimesed endale elu- ja töökohta valivad.

Millised on inimeste liikumistrendid?

Me näeme kolme suurt trendi. Esimene on see, et inimeste sissetulek sõltub üha vähem nende asukohast. See nähtus algas teabetööstuse võidukäiguga. Näiteks programmeerija, disainer või ajakirjanik saab töötada kus iganes ja töö tegemise asukoht ei ole seotud palga maksja asukohaga. Sarnane areng levib üha rohkem ka teistesse valdkondadesse. Kui käsitööline tegi veel paarkümmend aastat tagasi korvi ja müüs seda kohalikul turul, siis täna saab ta seda müüa eBay kaudu üle kogu maailma. Saksa arst võib opereerida Brasiilias olevat patsienti robotkäte abil. Austraalias on esimesed isemajandavad

kaevandused, kus masinaid juhitakse distantsilt valges särgis tehnikute poolt.

Teine trend on vastupidine - see tähendab, et elamiskulud sõltuvad vägagi asukohast. 70% kõigist kuludest moodustavad eluase ja maksud. Ka ülejäänud kulud, nagu kulud toidule ja meditsiinile, sõltuvad asukohast. Kui esimene ja teine trend kokku panna, siis kõige tõhusam viis oma elujärge parandada, on muuta oma asukohta. Kui Sa saad tulusid üle kogu maailma ja liigud kohta, kus sul on madalamad kulud, siis su elujärg paraneb. Lisaks tulude ja kulude suhtele on inimeste jaoks loomulikult olulised ka parameetrid nagu vabadus, väärtused, tavad, religioon, kliima jne.

Inimeste loomupärane soov otsida parimat elu- ja töökohta on tekitanud paisu, mille tagant päästab välja tehnoloogia, mis võimaldab sadu parameetreid võrreldes leida endale sobivaima elukoha. Meie Teleport rakenduse abil võib inimene leida endale sobiva elukoha, jõuda sinna kohale ja end sisse seada enne, kui ta isegi teab, mis selle linna nimi on. Rakendus leiab sobiva elukoha vastavalt konkreetse inimese huvidele. Kuna tehnoloogia lihtsustab sobiva elukoha leidmist, siis liikumine parema elukoha järele muutub

vaadata, milline on ülikoolide tase ja kas on vastuvõtlitavad välisstudengitele. Kui inimesel on lapsed, siis kolimisel on tema suurim probleem, millised on koolid ja milline on koolide tase. Lisaks tasemele on oluline hariduse maksumus. Näiteks Ühendriikides pead vaatlema koole suhtes teenimisvõimalusega. Mõnes riigis jällegi on algharidus riiklikult tagatud, kuid kui süvened, siis pead hea hariduse jaoks panema lapse kallisse erakooli.

[Mis inimesi Eesti puhul ahvatleb?](#)
Eestist on meil andmebaasis täna

[Kuidas saab Eesti haridussüsteem kaasa aidata, et häid inimesi vastu võtta?](#)

Ärge lõpetage seda, mida juba hästi teete ja mis kajastub PISA testide tulemustes ja kõrges reaalinete õpetamise tasemes. Samuti on meie hariduse tase ühtlane. Peame arendama oskust töötada koos teiste inimestega, üle distsipliinide, üle kultuuriruumide nagu keelebarjäärid, ajavõõrmed, väärtusarusaamad. Ma ei ole kindel, kas Eesti keskkoolilõpetaja tunneb end nendes asjades tugevana. Ülikoolides on see olukord kindlasti parem. Huvitav

statistika oleks teada saada, kui palju Eesti õpilane puutub oma algkooli või keskkooli ajal kokku vahetusõpilastega ja on pidanud nendega koos mõnd koolitükki tegema ning aega veetma. Samuti, kui palju tehakse koostööd erinevate ainete vahel.

Tohutud lüngad on lastele kooli leidmisel. Alates portaalidest info leidmisest ja õigete ametnike leidmisest lõpetades sobivasse kooli koha saamisega. See on probleem nii Eestisse tulevate uute inimeste kui ka naasvate Eesti kodanike puhul.

Peame arendama oskust töötada koos teiste inimestega, üle distsipliinide, üle kultuuriruumide.

üha massilisemaks. Meie hinnangul on täna maailmas 450-700 miljoni vahel "milleniale" (aastatuhande vahetuse paiku sündinud inimesed), kes on valmis sedasi liikuma minema.

[Milline roll on haridussüsteemil, kui inimesed endale elu- ja töökohta valivad?](#)

Teleport katab 260 linna andmetega ja meil on umbes 300 dimensiooni andmeid, haridus nende hulgas. Tulemused sõltuvad sellest, kas sa otsid kooli endale või oma lastele. Kui endale, siis saame

kaks linna, Tallinn ja Tartu. Eestis sees nähakse nende vahel erinevusi, kuid maailmamastaabis nende vahel erinevused puuduvad. Tallinna ja Tartu plussid on hea haridus, madal saastatus, suhteliselt madalad elamiskulud. Miinuspoolel on kehvad ühendused välismaailmaga. Tartu ühendused välismaailmaga on veel kehvemad kui Tallinna omad, sest lennujaam on kaugel.

PARTNERID

Mis on Tebo õpiveeb?

Tebo õpiveeb on loodud selleks, et hoida kokku õpetaja aega ja teha tema elu mugavamaks. See on veebikeskkond, kus õpetaja saab hoida kõiki enda õppematerjale ning leida põnevaid õppematerjale teistelt õpetajatelt. Lisaks saab Tebos koostada õpilastele interaktiivseid teste ja kontrolltöid, mille vastused Tebo automaatselt ära kontrollib.

Nii säästab Tebo aega, mis kulub tundide ettevalmistuseks ning kontrolltööde parandamiseks. Lisaks on Tebos õpetaja õppematerjalid kõik mugavalt ühes kohas koos ning alati lihtsasti kättesaadavad. Ka saab iga õpetaja Tebos oma olemasolevad materjalid tulu teenima panna, sest Tebo maksab populaarseimate materjalide üleslaadijatele rahalist preemiat.

www.tebo.me

Büroomaailm on haridusasutuste pikaajaline koostööpartner kontori-tarvete, IT lahenduste, printerite kulumaterjalide ja mööbli osas. Viimasel ajal oleme tugevalt panustanud õppevahendite, lasteaeda sobivate mänguasjade, interaktiivsete LED klassitahvlite valdkonnale. Oleme varustanud Tallinna koolid 3D printeritega.

Uudisena pakume MakeBlock robotikakomplekte, mis võimaldavad lastel koostada roboteid vastavalt oskuste tasemele, õppida neid programmeerima ja katsetada erinevaid tehnoloogiaid.

Õppevahendid, esitlusvahendid, kooli- ja lasteaia mööbel, kunsti- ja käsitöö tarbed, IT seadmed, printerite kulumaterjalid, renditeenused, kontoritarbed ja asjatundlik, meeldiv teenindus – Küsi, mida meil ei ole!

www.byroomaailm.ee

Korraldajad

Partnerid

